

Možnosti intervenční radiologie v léčbě nádorů jater (RFA, TACE)

MATKULČÍK¹, ANDRAŠINA¹, PÁNEK¹, STRAKA¹

¹KLINIKA RADIOLOGIE A NUKLEÁRNÍ MEDICÍNY, FN BRNO

MATKULCIK.PETER@FNBRNO.CZ

**FAKULTNÍ
NEMOCNICE
BRNO**

**MUNI
MED**

Metody IR

- Perkutánní
- Endovaskulární
- Endobiliární

Perkutánní ablační metody

- Radiofrekvenční ablace (RFA)
- Mikrovlnná ablace (MWA)

RITA 1500 X, ANGIODYNAMICS

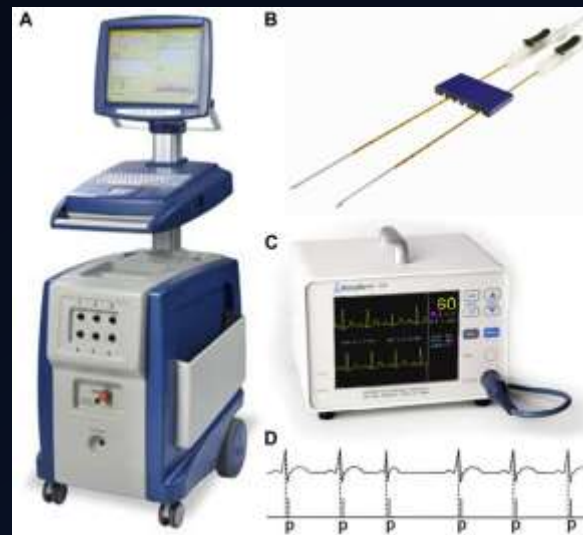
SOLERO, ANGIODYNAMICS

Perkutánní ablační metody – (blízká) budoucnost

- Kryoablace
- Irreversibilní elektroporace (IRE)
- Vysokofrekvenční irreversibilní elektroporace (HFIRE)

ICECURE, TERUMO

NANOKNIFE, ANGIODYNAMICS

Perkutánní ablační metody

- Radiofrekvenční ablace (RFA)
- Mikrovlnná ablace (MW)
- Kryoablace

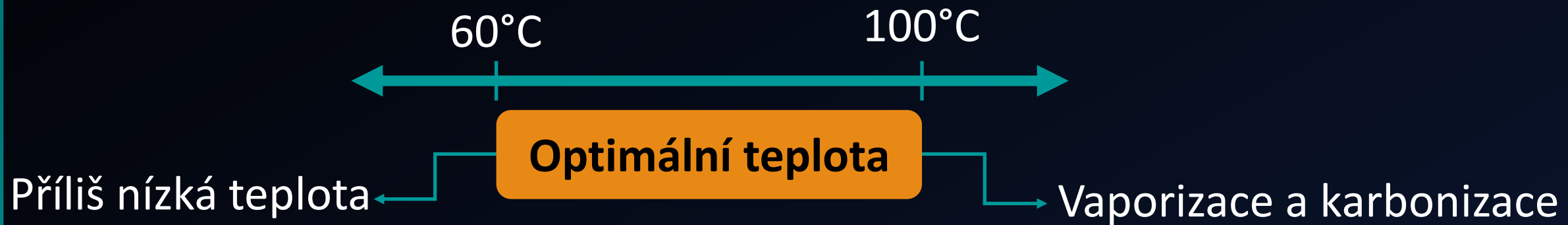
Termické

- Irreversibilní elektroporace (IRE)
- Vysokofrekvenční irreversibilní elektroporace (HFIRE)

Non-termické

RFA

- Vede ke koagulační nekróze tkání

MWA

- Výhoda oproti RFA – **menší** heat-sink efekt, kratší doba ablace
- Early stage HCC MWA a RFA **stejně** výsledky (metaanalýza Yu et al. 2021)

Conclusion: For very early and early-stage HCC, RFA and MWA are equally safe and effective, though the former is associated with a longer ablation time.

RFA vs MWA – co psát na žádanky?

- Pojmy se zameňují

(TERMÁLNÍ) ABLACE

[giphy.com](https://www.giphy.com)

Perkutánní ablační metody

- Výhody
  - Cirhotická játra
  - Vícečetné léze
  - Cena (relativní - kryoablace aktuálně nákladná metoda)
  - Nižší lokální rekurence (Tanis et al.)
- Nevýhody
  - Efektivita u lézí nepravidelného tvaru (lze modifikovat užitím vícero elektrod)

Termální ablace vs Resekce

- COLLISION RCT - Puijk et al., 2018

Discussion: If thermal ablation proves to be non-inferior in treating lesions ≤ 3 cm, a switch in treatment-method may lead to a reduction of the post-procedural morbidity and mortality, length of hospital stay and incremental costs without compromising oncological outcome for patients with CRLM.

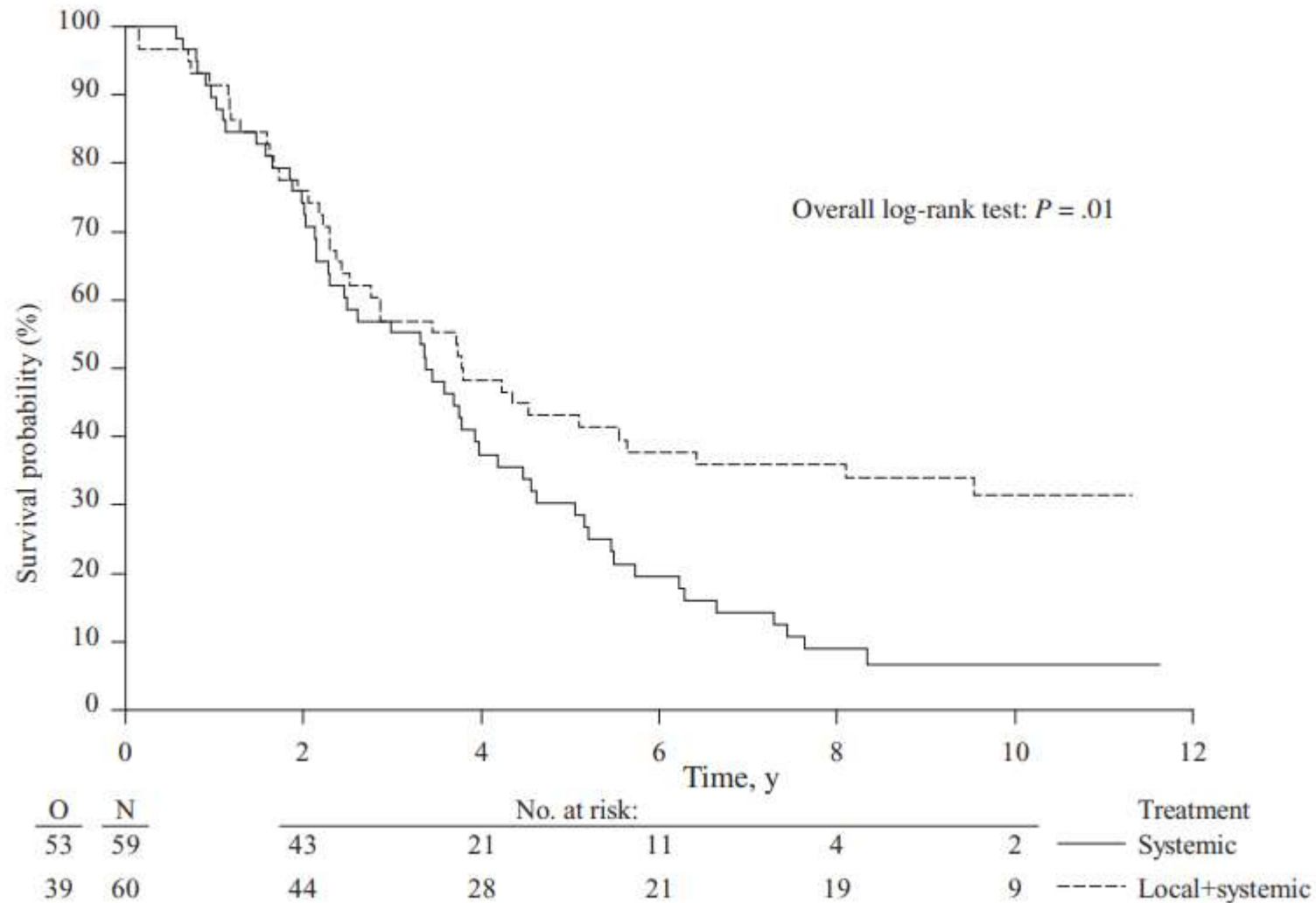

Figure 2. Kaplan-Meier curves for overall survival in patients with unresectable colorectal liver metastases treated by systemic treatment alone or combined modality treatment by systemic treatment plus aggressive local treatment by radiofrequency ablation $\pm$ resection ($P = .01$). P value was calculated using a two-sided log-rank test.

CLOCC study, Ruers et al. (nereseabilní metastázy CRC)

RFA vs Resekce

	RFA	Resekce
Morbidita	2,2%	15-30%
Mortalita	0,2%	5%
Komplikace	10,6%	2-23%

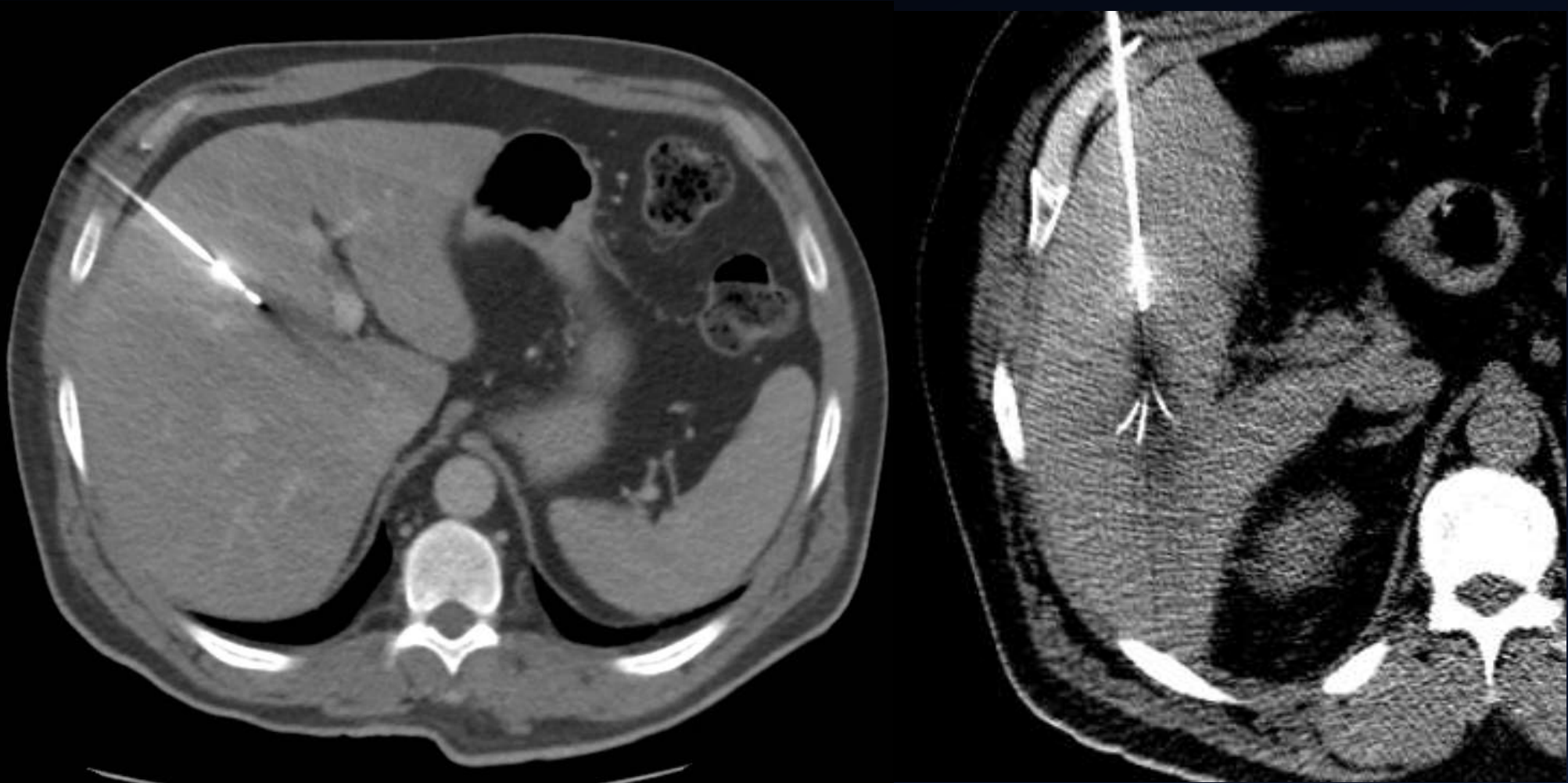
Livraghi et al., Stang et al.

Termální ablace jater v ČR v číslech

- Od roku 2018 **50-80 ročně**
- Nejvíce v 2021 **FN Brno** a **VFN Praha** (18)
- FN Brno 88% **MWA**, zbytek RFA
- VFN 83% **RFA**, 17% IRE
- Meziročně došlo k poklesu počtu výkonů (2021 vs 2020)

MÁLO

Termální ablace (TA)

TA indikace HCC – CIRSE standards of practice 2020

- **Jediné ložisko <2cm** (i u kandidátů na resekci)
- **1-3 ložiska do velikosti 3cm** u NEresekabilních pacientů
  - Případně alternativa k resekci u příznivých technických faktorů

TA indikace mCRC - CIRSE standards of practice 2020

- Do 5 metastáz velikosti do 3cm
- „FIT“ / “UNFIT“ pacienti
- ~~Není extrahepatické postižení~~

Extra-hepatic disease (EHD)

Suitable for liver ablation as long as all sites of EHD disease are radically treated

Gillams, Goldberg et al., 2015

TA indikace CCC – CIRSE standards of practice 2020

- V případě **intrahepatického** cholangiocarcinomu
- **Jediné ložisko <3cm** u NEresekabilních pacientů

TA indikace další – CIRSE standards of practice 2020

- **NET** – jediné ložisko do **3cm** u NEresekabilních pacientů
- **Ostatní meta – Onkologická indikační komise (OIK) –** personalizovaný přístup
- Nejednoznačné indikace - **OIK**

TA – kontraindikace – CIRSE standards 2020

- Nekorigovatelná **koagulopatie**
- Výrazný **ascites**
- **Lokalita** ložisek <1cm od žlučovodu (speciální chlazení žlučovodu počas procedury)
- **Exofytická lokalizace tumoru** – riziko implantačních metastáz (hlavně nízce dif. HCC)

TA komplikace

- Četnost závažných v literatuře **2,2-5,7%**
- Mortalita **do 1%**
- Krvácivé komplikace
- Infekční komplikace
- Iatrogenní poškození orgánů při punkci
- Ostatní

Hemorrhagic	Intra-abdominal bleeding Intra-hepatic bleeding Hemothorax Hemobilia Subcapsular hematoma Abdominal wall hematoma
Infection	Hepatic abscess Wound infection Sepsis
Biliary tract	Bile duct injuries Biliary stricture Bilomas Bilioperitoneum Biliopleural fistula
Liver failure	
Pulmonary	Pneumothorax Pleural effusion Pneumonia
Skin burn	
Tract seeding	
Vascular damage	Portal vein thrombosis Hepatic veins thrombosis Hepatic artery damage Pseudoaneurysm
Visceral damage	Colon Stomach Gallbladder Kidney Diaphragm Abdominal wall Small intestine

TA komplikace

- Četnost závažných v literatuře **2-5,7%**
- Mortalita **do 1%**
- **Krvácivé komplikace**
- Infekční komplikace
- Iatrogenní poškození orgánů při punkci
- Ostatní

Hemorrhagic	Intra-abdominal bleeding
	Intra-hepatic bleeding
	Hemothorax
	Hemobilia
	Subcapsular hematoma
	Abdominal wall hematoma

TA komplikace

- Četnost závažných v literatuře **2-5,7%**
- Mortalita **do 1%**
- Krvácivé komplikace
- **Infekční komplikace**
- Iatrogenní poškození orgánů při punkci
- Ostatní

Infection

Hepatic abscess

Wound infection

Sepsis

TA komplikace

- Četnost závažných v literatuře **2-5,7%**
- Mortalita **do 1%**
- Krvácivé komplikace
- Infekční komplikace
- **Iatrogenní poškození orgánů při punkci**

Visceral damage	Colon
Biliary tract	Bile duct injuries
	Biliary stricture
	Bilomas
	Bilioperitoneum
	Biliopleural fistula
	Small intestine

TA – před výkonem

- Pacient **POUČEN**
  - Zná **rizika**, zná **alternativy**
- Pacient podepsal **SOUHLAS**

TA – co z laboratoře před výkonem? (CIRSE)

- **INR**
  - <1.5–1.8
  - < 2.5 – u pacientů s chronickým onemocněním jater
- Počet trombocytů
- Hemoglobin
- Fibrinogen - u pacientů s chronickým onemocněním jater

TA – léky? (CIRSE)

- **Clopidogrel** – vysadit 5 dnů před výkonem
- **Aspirin** – vysadit 3-5 dnů před výkonem
- **Frakcionovaný heparin**
  - Vysadit 24hod (alternativně 2 dávky) před výkonem při terapeutické dávce
  - Vysadit 1 dávku před výkonem při profylaktické dávce

TA – CIRSE checklist

Patient Name

Patient ID

Date of Birth / /

Male Female

Ward

Referring Physician

CIRSE IR Patient Safety Checklist*

Procedure

Date

Cardiovascular and Interventional Radiological Society of Europe

PROCEDURE PLANNING	YES	NO	N/A	SIGN IN	YES	NO	N/A	SIGN OUT	YES	NO	N/A
Discussed referring Physician/MDT	☐	☐	☐	All team members introduced	☐	☐		Post-op Note Written	☐	☐	
Imaging Studies Reviewed	☐	☐	☐	All Records with Patient	☐	☐	☐	Vital signs normal during procedure	☐	☐	☐
Relevant Medical History	☐	☐	☐	Correct patient/side/site	☐	☐		Medication and CM Recorded	☐	☐	☐
Informed Consent	☐	☐		Patient Fasting	☐	☐	☐	Lab Tests Ordered	☐	☐	☐
CIN Prophylaxis	☐	☐	☐	IV Access	☐	☐	☐	All Samples Labelled and Sent to Lab	☐	☐	☐
Specific Tools Present/Ordered	☐	☐	☐	Monitoring Equipment Attached	☐	☐	☐	Procedure Results discussed with Patient	☐	☐	☐
Fasting Order Given	☐	☐	☐	Coagulation screen/Lab Tests checked	☐	☐	☐	Post-discharge instruction given	☐	☐	☐
Relevant Lab Tests Ordered	☐	☐	☐	Allergies and/or Prophylaxis Checked	☐	☐		Follow-up tests/imaging ordered	☐	☐	☐
Anaesthesiologist Necessary	☐	☐	☐	Antibiotics/other drugs administered	☐	☐	☐	Follow-up OPD appointment made	☐	☐	☐
Anticoagulant Medication Stopped	☐	☐	☐	Consent/Complications Discussed	☐	☐		Procedure results communicated to referrer	☐	☐	
Postinterventional (ICU) Bed Required	☐	☐	☐								
Contrast Allergy Prophylaxis Necessary	☐	☐	☐								

Name

Signature .....

Name

Signature .....

Name

Signature .....

* Modified from RADPASS & WHO SURGICAL CHECKLIST

TA – po výkonu? „Side effects“

- **Postablační syndrom**
  - Horečka, nauzea/zvracení, malátnost
- **Bolest** v místě ablace/v pravém rameni
- Čím blíže je ablace k **jaterní kapsule**, tím častěji a závažněji se vyskytují „side effects“
- Odezní do **pár dnů**
- **Symptomatická** terapie

TA – follow-up

- **Ihned** po výkonu kontrolní CT (prováděno automaticky na radiologii)
- **4-6 týdnů** po výkonu kontrolní CT/MR
- **3, 6, 9, 12 měsíců** po ablaci kontrolní CT/MR
- Poté **6 měsíční intervaly** alespoň 3 roky
- U mCRC – **PET/CT, PET/MR**

Endovaskulární intervence

- Transarteriální chemoembolizace (TACE)
- Transarteriální radioembolizace (TARE)
- Embolizace porty

TACE

TRANSARTERIÁLNÍ

Vyšší koncentrace v místě
tumoru

Nižší toxicita

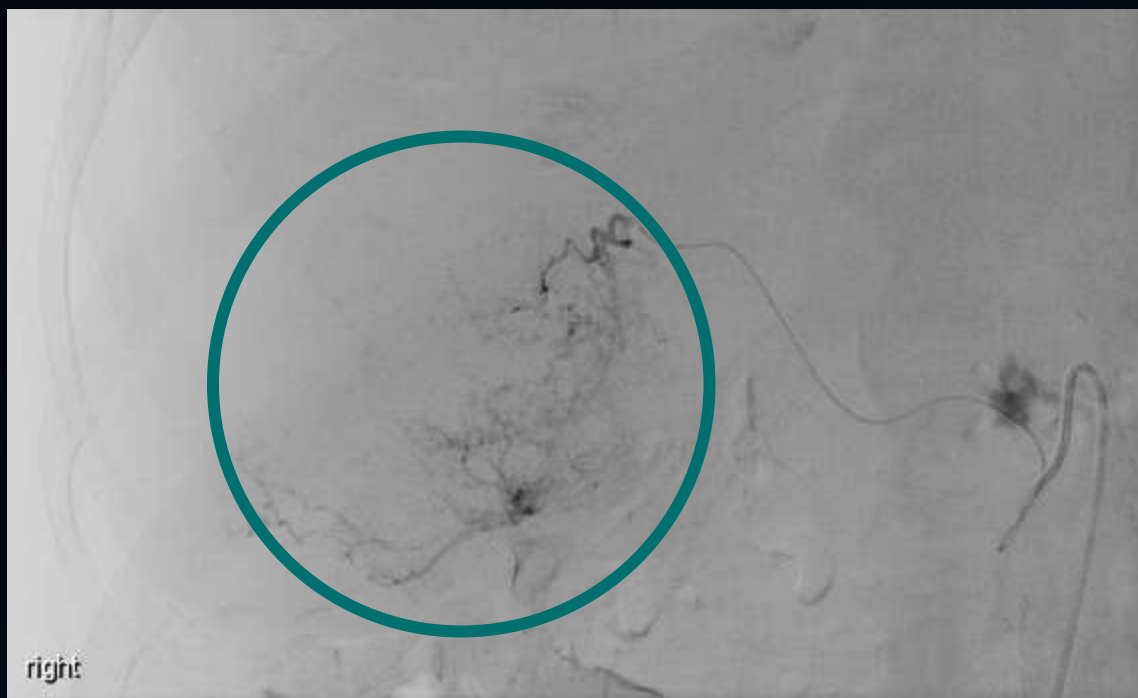
CHEMO

EMBOLIZACE

Cytostatikum + Embolizační materiál

TACE

Objemný tumor v povodí a.hepatica dx.

Před TACE

Po TACE

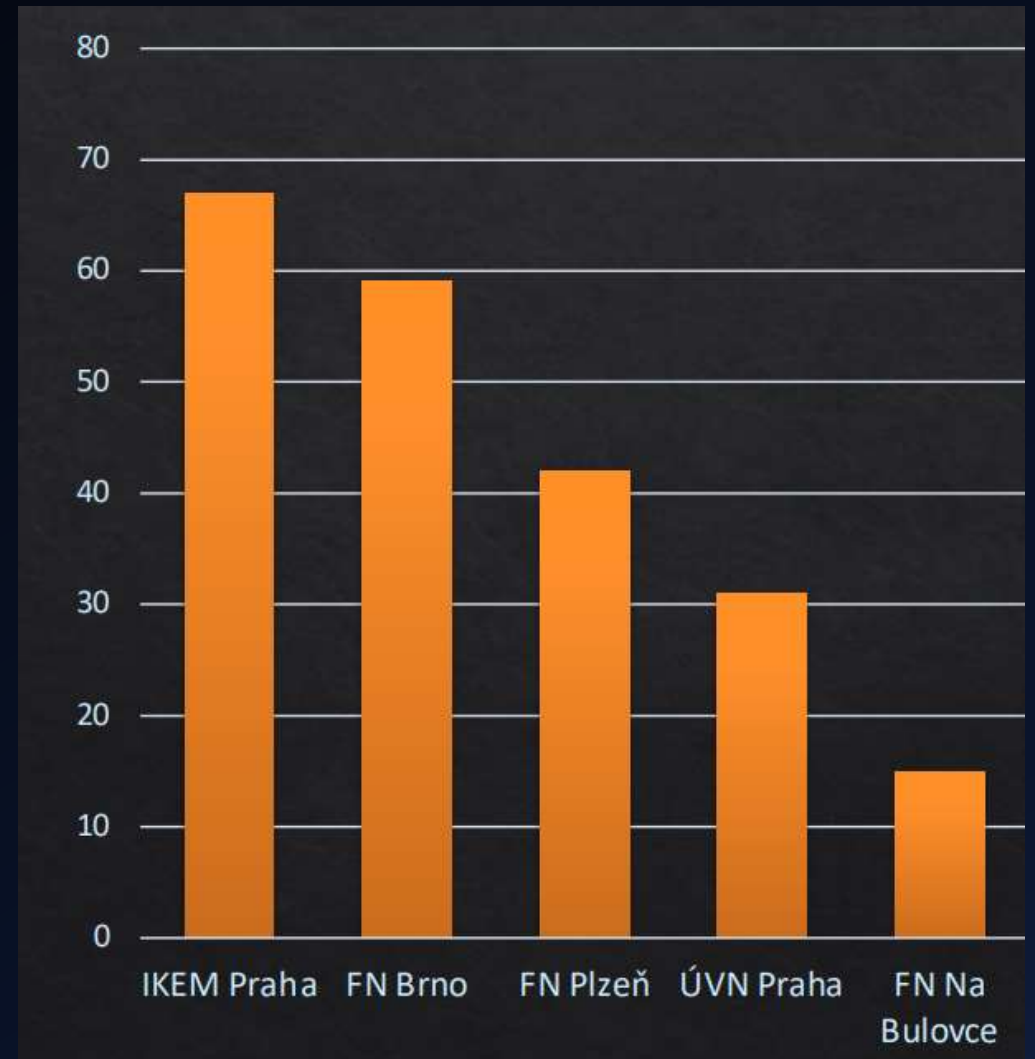

TACE – embolizační materiál

- Konvenční (Lipiodol)
- Drug-Eluting Beads (DEB)
- Drug-Eluting Microspheres (DEM)
- Degradabilní částice (DSM) - **Embocept** – i u pacientů s bili nad 300 a trombózou v.portae

TACE v 2021 v ČR

- V ČR celkem **257** v roce 2021

TACE – indikace – CIRSE standards 2021

- Nutné rozhodnutí **OIK**
- HCC - Shodné s doporučeními BCLC – **Stadium B**
- **ICC** – neresekabilní tumory s výhradně jaterním postižením nebo s dominantním postižením jater
- **MCRC** – u postižení jater po vyčerpání možnosti chemoterapie
- **NET** – alternativa k resekci jaterní metastáze u onemocnění limitováno na játra

TACE – absolutní kontraindikace - CIRSE

- Nádorová **trombóza porty** (hlavní větve)
- Hepatofugální tok krve v portě
- Porucha **jaterní funkce** (Child-Pugh B8 nebo větší)
- Slabý **performace status** (ECOG P2 nebo větší)
- Kontraindikace **angiografie** (koagulopatie, alergie...)

TACE – relativní kontraindikace - CIRSE

- **TIPS** – mimo jiné větší riziko jaterních abscesů
- (Sub)segmentární **trombotizace porty**
- Postižení **>50%** jaterního parenchymu – sporný benefit

TACE - Komplikace

- Cca **10%**
- **Intraprocedurální** – krvácení, trombóza, aberantní embolizace
- **Periprocedurální** – jaterní selhání, peribiliární nekróza
- Abscesy, záněty, hematologické (neutropenie...), plicní embolie, biliomy...

TACE – postembolizační syndrom

- Nauzea, zvracení, horečka, bolest, únava
- U cca **30%** pacientů po TACE
- Není považovaný za komplikaci, ale spíše za „**side-effect**“
- Žádná nebo **symptomatická** terapie
- Po **pár dnech** odezní (max. 4 týdny)

TACE – Postembolizační syndrom - Prevence

- i.v. hydratace
- Antibiotika
- Anxiolytika
- Dexamethason
- NSAID
- PPI

TACE – (Radiologický) Follow-up

- **CT/MR**
- **HCC** - 4 týdny po TACE, následně každé 3 měsíce
- **ICC** – každé 2-4 měsíce po dobu 2 let
- **mCRC** – každých 6-12 měsíců
- **NET** – každé 3-6 měsíců po dobu 3 let

TARE

TRANSARTERIÁLNÍ

Vyšší koncentrace v místě
tumoru

RADIO

Beta-zářič Y90 +

EMBOLIZACE

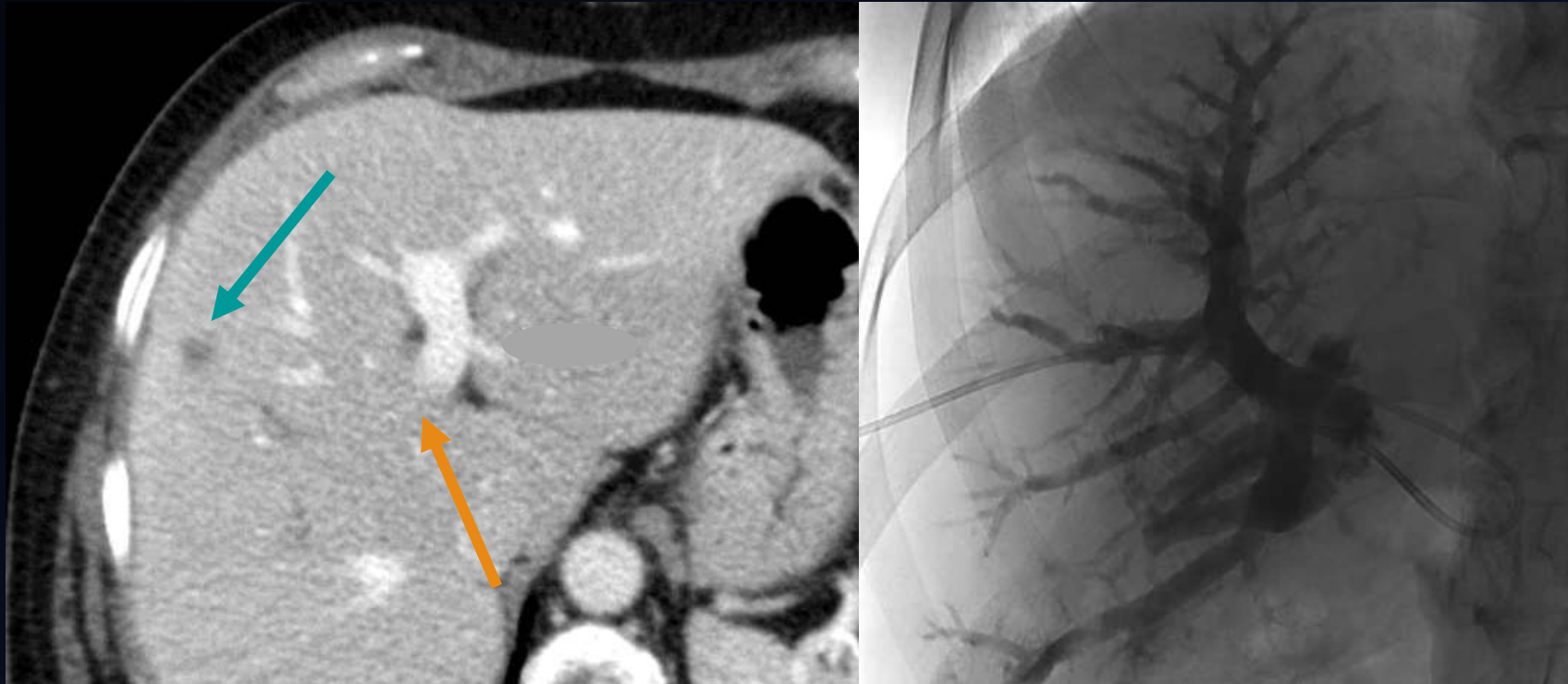
Embolizační materiál

TARE

- Nevýhoda oproti TACE je následná péče o pacienta a závislost na radiofarmaku
- V **Plzni** v roce 2020 **0 výkonů**, 2021 **1 výkon**

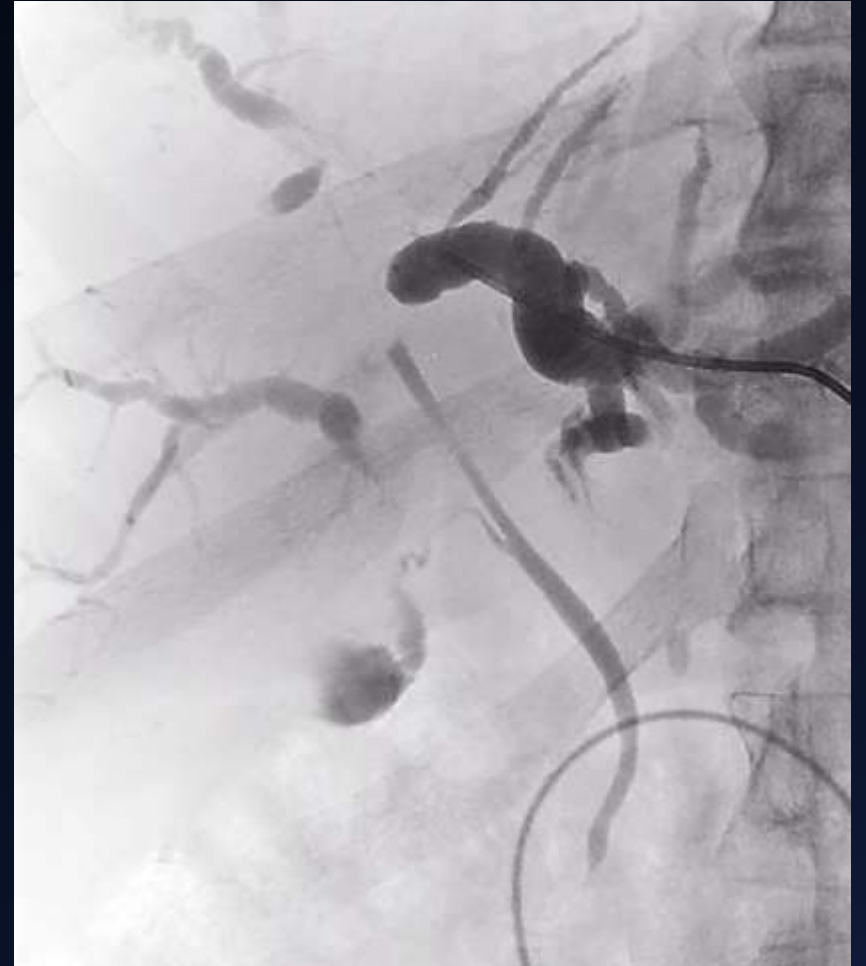
Embolizace porty

- **4-6 týdnů** po embolizaci dochází k hypertrofii neembolizované části jater
- V roce 2021 **18 výkonů**

Endobiliární intervence

- Perkutánní cholangiografie (PTC)
- Perkutánní transhepatická drenáž (PTD)
- Intraluminální biopsie
- Stentáž
- Brachyterapie

Kombinace metod?

Resekce

+

RFA

+

TACE

+

Systemová terapie

+

Embolizace porty

+

Endobiliární

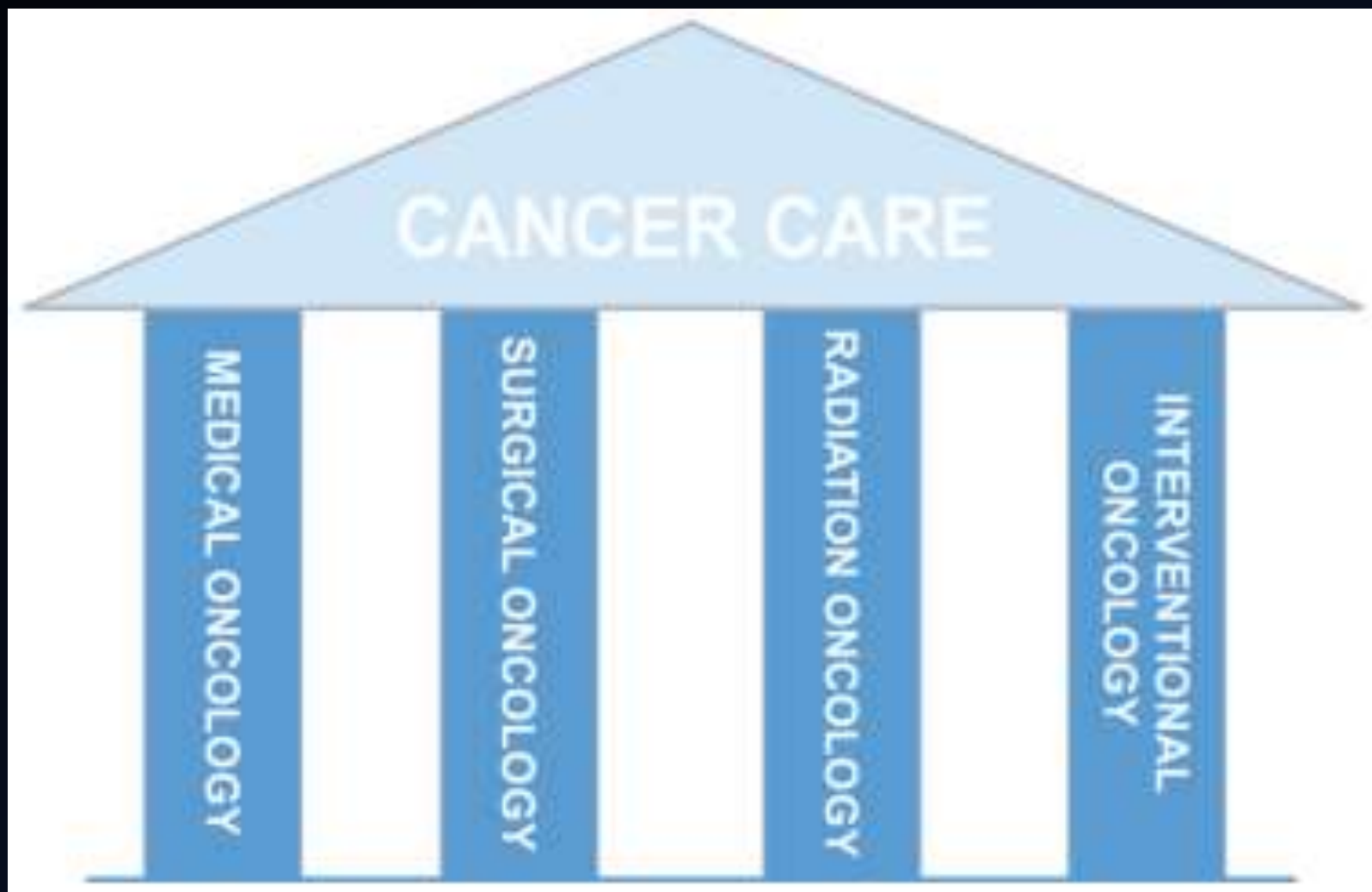
+

Radioterapie

ANO → OIK

Cancer care 21. století

ECIO

ECIO 2023

April 16-19 | Stockholm, Sweden

SEE YOU
THERE!

European Conference on Interventional Oncology

Take-home message(s)

- Každý pacient by měl projít **OIK**
- **Multioborová spolupráce**
- Myslet na možnosti intervenční radiologie
- Správně a včas indikovat terapii

Děkuji za pozornost

Proč jsou potřebné alespoň 2
projekce na RTG

